

A Kúria a dr. Kémeri Kálmán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Epresi Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítési járadék felemelése iránt a Debreceni Munkaügyi Bíróságnál 2.M.26/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.236/2012/4.számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.236/2012/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperes 1978-tól állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában gépkocsivezetőként, ténylegesen árokasó gépkezelő munkakörben volt foglalkoztatva.

Munkaviszonya az alperesnél 1998. szeptember 14-én szűnt meg munkáltatói rendes felmondással.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság 2.M.1041/2000/9. számú ítéletével 2001. január 1. napjától kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek minden hónap 10. napjáig 29.325 forint keresetpótló járadékot.

Az alperes ezen összeget 2002. évtől 2008. évig folyamatosan emelte, végül 45.370 forintot fizetett járadékként. Az alperesnél 2009. évben bérfejlesztés nem történt, 2010. április 1-jétől a szakmunkás munkakörben átlag 113,9 %-os bérfejlesztés valósult meg olyan módon, hogy a korábban prémiumként fizetett összeg beépítésre került az alapbérbe.

A felperes a keresetében 2010. április 1-jétől járadékának 51.676 forintra történő felemelését kérte, továbbá 132.426 forint lejárt járadék megfizetését igényelte.

A Debreceni Munkaügyi Bíróság 2.M.26/2011/11. számú ítéletével a felperes járadékának összegét 2010. április 1. napjától 51.676 forintra felemelte. Kötelezte az alperest 132.426 forint lejárt járadék, valamint ennek kamata megfizetésére perköltség viselés mellett. Az alperes illeték fizetésére is köteles.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az Mt. 181. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette, hogy - miután az alperes nem rendelkezik a 2000. - 2005. évek közötti bérfejlesztési adatokkal - a felperest megillető járadék összegét az alperes által a korábbi módon végrehajtott és a felperes által elfogadott számítási mód alapján állapította meg. Ennek során a felperes részére folyósított

45.370 forint járadék összegét 2010. április 1. napjától 6.306 forinttal emelte fel, így az alperes havi 51.676 forint járadék megfizetésére köteles.

A bíróság 132.426 forint lejárt járadék megtérítésére is kötelezte az alperest. Kifejtette, hogy a munkáltató prémium fizetésére való hivatkozása nem fogadható el, a KSH „Útmutató a statisztikai adatszolgáltatáshoz” című kiadvány szerint a prémium bérnek minősül, így része a munkavállalók átlagkeresetének.

Miután a felperes nem dolgozik, a jogszabály arról rendelkezik, hogy a munkakörében végrehajtott átlagos bérfejlesztés mértékére jogosult, és nincs helye annak bizonyításának, hogy a felperes az egyes bérelemek közül mely tételekben, milyen mértékben részesült volna.

A kamatfizetési kötelezettség az Mt. 159. §-án alapul, annak mértékét a Ptk. 301. §-ának (1) bekezdése alapján állapította meg a bíróság.

A teljes egészében pernyertes felperes jogi képviseletével kapcsolatban felmerült költségeinek megfizetésére a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperes, melynek mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja alapján 15.000 forint ügyvédi munkadíjban határozta meg a bíróság. Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles a Rendelet 3. § (1) bekezdés f) pontjában biztosított, a tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt állam által előlegezett illeték megfizetésére. Az illeték alapját a bíróság a járadék különbözet egy évi összegében - figyelemmel a Pp. 24. § (2) bekezdésének a) pontjában foglaltakra is - állapította meg, és így az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján kötelezte az alperest annak fizetésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.20.236/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest fellebbezési eljárás költség, valamint fellebbezési illeték viselésére kötelezte.

A másodfokú bíróság ítélete szerint nem alapos az alperes arra történő hivatkozása, hogy a prémium feltétele a tényleges munkavégzés, mivel a felperes nem végzett munkát, így nem jogosult a „prémiumbeépítés” következtében a járadék felemelésére. A munkavállaló a munkáltató minden olyan béremelésére alapozottan jogosult a járadékfelemelés érvényesítésére, amely őt is érintette volna ha a munkaviszonyával összefüggésben nem éri egészségkárosodás (MK.111.).

A felperest az alperesnél foglalkoztatott szakmunkások körében megvalósult átlagos éves bérfejlesztés illette meg, mivel az alperes kimutatása szerint a felperessel azonos munkakörben dolgozó munkavállaló jelenleg nincs.

Az alperes fellebbezésében hivatkozott Mt. 178. § (5) bekezdésének nincs jelentősége, mivel a jelen esetben a munkáltató a prémiumot a bér részévé tette.

A másodfokú bíróság nem találta indokoltnak az alperes eltúlzott mértékű perköltségre vonatkozó álláspontját sem.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan annak megváltoztatását kérte.

Álláspontja szerint a felperes csak akkor kérhette volna a járadék felemelését, ha a saját körülményeiben állt volna be változás. A bérfejlesztés a munkáltató körülményeiben következett be, azaz annak intézkedése nyomán megvalósuló állapotváltozás, erre tekintettel a felperes nem jogosult járadékának felemelésére. A járadékfelemelés feltétele, hogy a felperes lényeges körülményeiben változás következzen be. A munkavállaló erre nem hivatkozott és a bíróság sem folytatott bizonyítást ezzel a törvényi feltétellel kapcsolatban. A járadék felemelése erre tekintettel jogellenesen történt.

Az Mt. 184. § (3) bekezdése szerint a munkabér növekedés mértékének meghatározásánál a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállalók átlagkereset változásának mértéke az irányadó. Iratellenes a másodfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy a felperessel azonos munkakörben dolgozó munkavállaló jelenleg nincs. A gépkocsivezetői munkakör megszűnt, helyette új elnevezés létezik, a közútkezelő kiemelt szakmunkás. A felperes maga is elismerte, hogy ilyen munkakört töltött volna be, ezért legfeljebb 112,9 %-os bérfejlesztésre lett volna jogosult.

Az elsőfokú ítélet 15.000 forint, a másodfokú ítélet 6.350 forint perköltséget állapított meg. A felperesi jogi képviselő beadványa semmitmondó, szakmailag értékelhetetlen volt, az ügyvédi munkadíj összegszerűsége pedig azért jogsértő, mert az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés a) pontja alapján csupán 10.000 forint munkadíjat állapíthatott volna meg. A másodfokú bíróság álláspontja iratellenes, a felperesi képviselő semmilyen számítást nem végzett az ügyben, és a (6) bekezdés szerinti díjemelést semmi nem indokolta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az 1992. évi XXII. törvény (rég Mt.) 184. §-ának (1) bekezdése szerint ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedett munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító a megállapított kártérítés módosítását kérheti. Ugyanezen jogszabály (3) bekezdése értelmében pedig a kártérítés módosításának alapjául szolgáló munkabér növekedés mértékének meghatározásánál a munkáltatónak a károsultat a sérelem bekövetkezésekor foglalkoztatott szervezeti egységénél a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállaló ténylegesen megvalósult átlagos, éves bérfejlesztésének (átlagkeresete

változásának) mértéke az irányadó.

A jogszabály helyes értelmezése alapján téves az a felülvizsgálati hivatkozás, miszerint kizárólag a munkavállaló körülményeiben bekövetkező változás ad alapot a járadék módosítására. A következetes ítélkezési gyakorlat szerint is a kártérítés összegének felemelésére, a járadék növelésére lehetőség van, ha a munkáltatónál bérfejlesztés folytán emelkedtek a munkabérek.

Helytállónan fejtették ki az eljáró bíróságok, hogy a járadék felemelésére önmagában alapot ad az a körülmény, ha a felperessel azonos vagy hasonló munkakörben foglalkoztatottak átlagkeresete emelkedett. A másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy a felperes korábbi gépkocsivezetői munkakörében jelenleg az alperes munkavállalót nem foglalkoztat. Így a felperesre irányadó bércsoport kategória átlaga 113,9 %-ban volt meghatározható, azt a bíróságok helytállónan fogadták el ítélkezésük alapjául.

Az eljáró bíróságok a perköltség összegét nem állapították meg eltúlzott mértékben figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (6) bekezdésére. A felperesi képviselő által végzett munkával és az alacsony pertárgy értékével ez állt arányban (Pp. 206. §).

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartott a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése szerint köteles viselni az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. május 22.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő